

РЕШЕНИЕ

№ 376

гр. София, 24.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на десети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000502197 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на Р. Г. Н. срещу решение № 261952/13.06.2022г. на СГС, ГО, 7 състав, постановено по гр.д. № 10385/19г., с което е уважен иск с правно основание чл.288а, ал.3 във вр. с чл.288, ал.12 във вр. с чл.288а, ал.1, т.1 от КЗ /отм/.

Жалбоподателят твърди, че обжалваното решение е неправилно поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Сочи, че в проекта за доклад не е посочено които обстоятелства не се нуждаят от доказване, а на страните не е указано за кой от твърдените от тях факти не сочат доказателства. В доклада не е отразено възражението му за изтекла погасителна давност. Поддържа, че по реда на чл.183 от ГПК е оспорил всички документи на хартиен носител, които са представени от ищеца в заверен от него препис. По делото не са представени оригиналите им и те е следвало да бъдат изключени от доказателствата. Като не е сторил това съдът е допуснал съществено процесуално нарушение. Съдът в нарушение на закона не е допуснал съдебна поръчка за събиране на тези доказателства. Първоинстанционният съд не е съобразил, че приложимото право към твърдения деликт трябва да се

определи по Регламент /ЕО/ 864/2007г. на ЕП и на Съвета от 11.07.2007г./Рим II/. Той е източник на производно право на ЕК и се прилага пряко в държавите – членки. Налице са предпоставките за приложението на регламента, тъй като има деликт, станал на територията на друга държава-членка. От доказателствата по делото не се установява жалбоподателят да има вина. Излага, че приложимото право в случая е на Република Италия, където е настъпило произшествието относно всички елементи на фактическия състав на непозволеното увреждане, включително и относно вината и размера на дължимото обезщетение. В основния текст на чл.2043 от ИГК, който гласи, че всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму, липсва оборима презумпция за вината, каквото се съдържа в чл.45, ал.2 от ЗЗД. Гаранционният фонд в исковата молба не е обосновал вината му.

Въззивникът поддържа, че тъй като задължението на застрахователя да обезщети причинената вреда на пострадалото лице, произтича от договора, който го свързва със застрахованото лице, приложимото право към това задължение е Регламент /ЕО/ 593/2008 на ЕП и на Съвета от 17.06.2008г./РимI/. Пзовава се на решение от 21.01.2016г. по съединени дела C-359/14 и C-475/14 на СЕС. Ако се приеме, че жалбоподателят не е имал валидна застраховка „Гражданска отговорност4, ГФ следва да обезщети пострадалите лица. Между тях няма договорна връзка, а отговорността на Фонда е гаранционна, поради което разпоредбите на Регламент Рим I не намират приложение. Задължението за обезщетение на пострадалите лица е изпълнено от името и за сметка на ищеца. Правото, което урежда задължението на ГФ към италианския национален обезщетителен орган е чл.6, пар.2 във вр. с чл.7 от Директива 2000/26/ЕО на ЕП и на Съвета от 16.05.2000г., възпроизведен в чл.288а от КЗ/отм/ и чл.559 от действащия КЗ. Счита, че по отношение на ПТП, станало на 13.02.2014г. на територията на Република Италия, е приложим италианският закон, поради което непозволеното увреждане следва да се разглежда по ИГК. Съдът не е взел предвид възражението за изтекла погасителна давност по отношение на вземането съгласно чл.2947 ИГК. Според последната норма отговорността на деликвента за обезщетяване на вредите се погасява с двегодишна давност. Жалбоподателят е получил исковата молба през 2019г. и претенцията е погасена по давност.

Затова моли въззивния съд да отмени атакуваното решение и да

постанови друго, с което да остави исковата молба на ищеца без уважение.

В депозиран писмен отговор Гаранционният фонд моли да се потвърди обжалваното решение като съобразено с материалния закон, постановено при спазване на процесуалните правила и като обосновано.

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и въззивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е иск с правно основание чл.288а, ал.1,т.1 във вр. с ал.3 и чл.288, ал.12 от КЗ/отм/. В исковата молба ищецът Гаранционен фонд/ГФ/ твърди, че на основание чл.288а от КЗ/отм/, Споразумение между Компенсационните органи и Гаранционните фондове от 29.04.2002г. е възстановил на НББАЗ, изплатеното от последното на Националното бюро на Република Италия по щета 120634/07.08.2014г. обезщетение за имуществени вреди в общ размер на 26 512, 33 лв. Последните са настъпили при ПТП, станало на 13.02.2014г. на бул. „Сан Лоренцо“, местност Ардеа, област Рим, Р Италия, при което са увредени лек автомобил „Форд Фиеста“ с рег. № ***, собственост на Ф. С. и лек автомобил „Тойота Ярис“ с рег. № ***, собственост на Х. Я.. Виновен за инцидента е Р. Г. Н., който управлявайки лек автомобил „Тойота Версо“ с рег. № ***. Последният при движението си по бул. „Сан Лоренцо“ не е съобразил дистанцията и е ударил в задната част, намиращият се пред него лек автомобил „Форд Фиеста“ с рег. № ***, а той от своя страна е ударил лек автомобил „Тойота Ярис“ с рег. № ***. Ответникът е управлявал лекия автомобил без сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. С регресна покана от 18.12.2018г. го е поканил да възстанови платеното от ГФ, но това не е станало. Затова моли съда да осъди Р. Н. да му заплати сумата от 26 512, 33 лв., в едно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В депозиран в срок писмен отговор Р. Н. оспорва предявения иск. Счита исковата молба за нередовна, тъй като от нея не става ясно от кои факти произтича претендираното вземане. ГФ не е посочил кога е възстановил сумата от 26 512, 33 лв. на НББАЗ и дали това е станало на веднъж или на части. Не е посочен деликтът, който е извършил и кои правила за движение по пътищата е нарушил. Счита, че предпоставка за възникване

на правото на регрес е установяването на деликтно правоотношение и че именно той е причинил увреждането. Счита, че не е приложим чл.45 от ЗЗД, доколкото деликтът е настъпил на територията на РИталия и приложимото право следва да се определи при спазване на нормите, регулиращи правоотношения с международен елемент. Ответникът поддържа, че не е установено негово противоправно поведение. Оспорва всички представени документи, включително и истинността на преписи от документите на италиански език, придружени с превод на български език, наименувани „Двустранен констативен протокол за ПТП- Съобщение за ПТП“. Иска ищецът да ги представи в оригинал или в официално заверени копия.

Съдържащото се в двата протокола е вътрешно противоречива и не съответства на посоченото в исковата молба. От тях не става ясен механизма на ПТП. Ответникът излага доводи за приложимото право към твърдения деликт, което следва да се определи съгласно Регламент /ЕО/ № 864/2007г. на ЕП и Съвета от 11.07.2007г. /Рим II/. Приложимото към суброгацията право следва да се определи според Регламент /ЕО/ № 593/2008г. на ЕП и на Съвета от 17.06.2008г. /Рим I./ Ако ответникът не е имал сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“, то ГФ следва да обезщети пострадалите лица. Между тях няма договорна връзка, а отговорността на фонда е гаранционна, поради което разпоредбите на Регламент РимI не намират приложение. Направил е възражение за погасителна давност, като счита, че приложима е тази, предвидена в италианския закон.

Не е спорно, че на 13.02.2014г. на бул. „Сан Лоренцо“, местност Ардеа, област Рим е станало ПТП, в което е участвал Р. Г. Н. като водач на лек автомобил „Тойота Версо“ с рег. № ***. Във връзка с това е съставен двустранен констативен протокол за ПТП -съобщение за ПТП от същата дата, като в този, съставен на италиански език за участник „В“ се съдържа подписа на ответника. Този документ не е оспорен по реда на чл.193 от ГПК досежно автентичността му. По делото са приети два броя констативни протоколи за ПТП- съобщение за ПТП от 13.02.2014г. на италиански и български език съгласно чл.185 от ГПК.

Със съдебна поръчка от Република Италия са представени документи, съдържащи се в дело № 446/15г. на Мировия съдия във Велетри, включително решение № 15151/23.02.2016г. По делото като ответник е бил

конституиран Р. Н., както и Италианското централно бюро.

Не е спорно, а и от представеното свидетелство за регистрация ВІ0994510 е видно, че лек автомобил „Форд Фиеста“ е било собственост на Ф. С., участник в ПТП.

Безспорно е, че с писма от 30.07.2018г., 21.06.2017г., 15.05.2017г., 28.10.2014г. и 04.08.2014г. НББАЗ е поискало от ГФ да му възстанови платените от него на Италианското централно бюро суми като обезщетение за имуществени вреди във връзка с ПТП с МПС с български регистрационен номер ***. Представени са платежни документи за извършените плащания.

Безспорно е, че ГФ е образувал щета за имуществени вреди № 120634/07.08.2014г., причинени на лек автомобил „Форд фиеста“ с рег. № *** от лек автомобил „Тойота Версо“ с рег. № ***, както и на лек автомобил „Тойота Ярис“. Във връзка с нея са изготвени 6 бр. доклади, с които е прието да се възстановят на НББАЗ суми от 4 236, 65лв., 702, 80лв., 859,25лв., 9 410, 28лв., 1 161, 76лв. и 10 1423, 09лв. За възстановяване на тези суми ищецът е представил преводни нареждания, както първото от тях е от 20.08.2014г.

Представени са доказателства , изходящи от Италианското централно бюро до НББАЗ за възстановяване на суми, фактура за ремонт на „Форд Фиеста“, собственост на Ф. С..

Представен е договор за цесия, с който Ф. С. прехвърля на „Ивън Мор Стайл“ вземането си, което има срещу Италианското централно бюро за нанесена щета на неговия автомобил на 13.02.2014г. от лек автомобил „Тойота Версо“ с рег. № ***.

С покана от 18.12.2018г. ищецът е поканил ответника да му заплати 26 513, 83лв. за виновно причинени вреди от последния при ПТП, станало на 13.02.2014г. в Република Италия. Същата не му е връчена.

От писмо, изходящо от ЗК „Лев Инс“ от 29.09.2020г. се установява, че за лек автомобил „Тойота Версо“ с рег. № *** не е имало сключена застраховка „Гражданска отговорност“ за периода 22.08.2013г. до 29.10.2015г.

От заключението на допуснатата счетоводна експертиза се установява, че ГФ е възстановил на НББАЗ исковата сума.

От заключението на автотехническата експертиза се установява

механизма на ПТП, станало на 13.02.2014г. в Република Италия. Експертът е дал стойността на необходимия ремонт на лек автомобил „Форд Фиеста“.

Съдът възприема заключенията като обективни, безпристрастни и обосновани.

При така събраните доказателства СГС е уважил изцяло предявения иск.

Пред настоящата инстанция нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск с по чл.288а, ал.1 ,т.1 във вр. с чл.288, ал.12 от КЗ/отм/.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на материалноправна норма.

Обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

По правилността му.

Предявен е иск с правно основание чл.288а, ал.1, т.1 от КЗ/отм/, който е приложимо национално право към момента на настъпване на пътния инцидент в Република Италия на 13.02.14г.

Активно легитимиран да го предяви е Гаранционният фонд, който е възстановил изплатените на пострадалото лице от Националния компенсационен орган, който за България е НББАЗ. С възстановяването на платеното възниква правото на регрес за фонда.

Пасивно легитимиран да отговаря по този иск е деликвента, който е причинил вредите.

Основателността на претенцията по чл.288а, ал.1, т.1 от КЗ/отм/ е обусловена от осъществяването на определен фактически състав: 1. Настъпило ПТП на територията на друга държава членка; 2. То да е реализирано от виновен водач, чието МПС обичайно се намира на територията на Република България и в двумесечен срок от настъпване на застрахователното събитие не може да се определи застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“; 3. Наличие на

предпоставките на чл.45, ал.1 от ЗЗД по отношение на виновния водач и виновният водач на няма сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“.

Преди да разгледа спора по същество въззивният съд следва да разгледа релевираните от въззивника доводи за допуснати процесуални нарушения от първоинстанционния съд.

Първото е свързано с приложението на чл.146, ал.1, т.4 от ГПК, тъй като в доклада не са посочени обстоятелствата, които не се нуждаят от доказване, както и за кои от твърдените факти не сочат доказателства. В определение от 19.05.2020г. първоинстанционният съд е материализиран доклада по делото, така както изисква чл.146 от ГПК. В него изрично е записано, че няма права и обстоятелства, които да се признават от страните. Т.е. няма установена безспорност относно тях. Съобразно задължението си съдът е разпределил доказателствената тежест като е указал на всяка страна какво да установи в хода на процеса- ищецът предпоставките за основателност на предявения иск, а ответникът да установи наведените в отговора на исковата молба възражения. С това им е дал указания да представят доказателства в съответствие с разпоредбата на чл.154, ал.1 от ГПК и е изпълнил задължението си по чл.146, ал.2 от ГПК.

Второто процесуално нарушение, което въззивникът твърди, че е допуснато от първоинстанционния съд, е свързано с чл.183 от ГПК. Според него той е направил искане за представяне на оригиналите „на всички документи, които са представени от ищеца на хартиен носител в заверен от него препис“. В доклада по чл.146 от ГПК СГС е оставил без уважение по искане на ответника, сега жалбоподател. Не са изложени мотиви, поради което въззивният съд не може да осъществи контрол досежно правилността на процесуалното действие на първоинстанционния съд. Затова излага свои съображения: В отговора на исковата молба и в допълнителния отговор ответникът е направил общо искане за представяне на оригиналите на приложените от ищеца към исковата молба писмени доказателства. Конкретизирал е само, че иска да се представят оригиналите и на двустранните протоколи за ПТП. Тези писмени доказателства са съставени в Република Италия като оригиналите са на чужд език и в съответствие с чл.185 от ГПК са представени с точен превод на български език. Тези

документи не са оспорени по реда на чл.193 от ГПК, а в единия протокол за ПТП се съдържа подписа на Р. Н. като участник в ПТП на 13.02.2014г., което предполага, че такъв се намира в негово държане. Жалбоподателят не е конкретизирал искането си по чл.183 от ГПК за кои документи се отнася тези на чужд език или на преведените на български език. Със съдебна поръчка е представено решението на италианския съд на основание Регламент № 1206/2001г. на Съвета, както и съдържащите с в дело № 446/15г. на мировия съдия във Велетри документи. За да се приложат последиците на чл.183, изр.2 от ГПК е необходимо съдът да е задължил страната да представи оригиналите на поисканите документи и да е дал срок за изпълнение на това задължение. При неизпълнението му преписът на документа се изключва от доказателствата. В случая ищецът не е имал задължение да представи оригиналите на двустранните констативни протоколи и срок за изпълнение, даден от съда, поради което те не следва да бъдат изключени от доказателства по делото. Изложеното обосновава извод за неоснователност на довода за допуснато нарушение от страна на първоинстанционния съд на чл.183 от ГПК.

В жалбата се сочи, че в доклада по делото не е отразено изрично направеното от ответника в отговора на исковата молба възражение за изтекла погасителна давност по отношение на предявеното вземане. В него се съдържа обща формулировка, че той е длъжен да установи възраженията в писмения отговор. С това съдът е имал предвид и правопогасяващото възражение за изтекла погасителна давност. То е разгледано в акта по същество на спора и е намерено за неоснователно.

Вторият въпрос, поставен за разглеждане от въззивния съд е свързан с приложимия закон към регресния иск. Основното правоотношение между деликвента и пострадалото лице е възникнало от деликт и е извъндоговорно. То е с международен елемент, тъй като е настъпило на територията на друга държава членка. За него намира приложение Регламент /ЕО/ 864/2007 на ЕП и на Съвета от 11.07.2007г. /Рим II/. Съгласно чл.4 от него при непозволено увреждане приложимото право е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносния факт и независимо в която държава или държави настъпват непреките последици от този факт. Обхватът на приложимото право при непозволено увреждане се

отнася до определяне на деликвента, пострадалото лице и обезщетението, което следва да се присъди за репарирание на вредите. Чл.19 от цитирания регламент определя приложимото право при суброгация, когато трето лице е удовлетворило кредитора вместо длъжника. Нормите, които уреждат регресното право е правото, което урежда задължението на третото лице към кредитора. Именно то определя дали и до каква степен третото лице може да упражни срещу длъжника права, които кредиторът е имал срещу длъжника съгласно правото, уреждащо тяхното отношение. Въпросът за приложимото право произтича и от момента на възникването му, а той е свързан с плащането на пострадалото лице вместо длъжника. В случая регресното право за Гаранционния фонд възниква от момента, когато е възстановил на националния компенсаторен орган платеното обезщетение на пострадалото лице. Суброгирането в правата му определя и приложимото право, а то е българския национален закон, към който препраща и чл.19 от Регламент Рим II. Задължението на Гаранционния фонд се урежда от чл.288а от КЗ/отм/, чл.7, б. „а“ от Регламент 2000/26/ЕО на ЕП и на Съвета от 16.05.2000г., така и от чл.34 от Правилника за устройството и дейността му от 2006г./отм/. Тези разпоредби предвиждат той да възстанови сумите, изплатени от компенсационния орган на държава членка, когато МПС на виновния водач обичайно се намира на територията на Република България и в двумесечен срок от настъпване на застрахователното събитие не може да се определи застрахователят. В този смисъл по отношение на приложимото право към регресната претенция е решение от 21.01.2016г. по свързани дела С-359/14 и С-475/14/ стр.428, МЧП, Т.Тодоров/. Затова приложимото право към предявения иск в настоящото производство е българското право, респективно погасителната давност като институт на материалното право е уредена в общия закон – ЗЗД. По отношение на суброгацията на платилото трето лице не намира приложение правото, което урежда непозволеното увреждане, а именно италианския закон. Съгласно т.14 от ППВС 7/77г. погасителната давност за регресните иски е общата, уредена в чл.110 от ЗЗД, а течението ѝ започва от момента на изплащане на застрахователното обезщетение на правоимащото лице, в случая възстановяването на сумата от ищеца на НББАЗ. Това по същество представлява изплащане на обезщетението на пострадалия от непозволеното увреждане вместо деликвента, сега жалбоподател. От събраните доказателства се установява

наличието на предпоставките за ангажиране на отговорността на жалбоподателя, включително и тези на чл.45 от ЗЗД, поради което предявеният иск е основателен в предявения размер.

Изложените правни изводи обосновават потвърждаване на решението на СГС.

По разноските.

На жалбоподателя разноски не се дължат.

На Гаранционен фонд се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 150лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261952/13.06.2022г. на СГС, ГО, 7 състав, постановено по гр.д. № 10385/19г.

ОСЪЖДА Р. Г. Н., ЕГН *****, гр. ***, ж.к. „****“, бл.***, вх.***, ет.***, ап.*** и със съдебен адрес: гр. София, ж.к. „****“, бл.***, вх. К, ет.2, ап.164 чрез адв. Я. Н. да заплати на Гаранционен фонд, гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет.4 сумата от 150 лв. / сто и петдесет лева/ разноски по делото пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____